

De volle maat der genade.

Wat in de gelijkenis over de talenten opvalt (Mattheüs 25:14-30), dat zijn de groote bedragen, waaronder de gaven door den Heiland worden voorgesteld.

Zelfs de man met het ééne talent is kapitalist.

De koers dezer talenten wordt in het heilgdom bepaald. De wereld kan ze niet nawegen.

Wij moeten oppassen voor het streven Christelijke evenknieën van de wereld te willen zijn! Een pers te hebben als de groote bladen, een boek te produceeren dat in geen enkel opzicht voor het neutrale boek onderdoet, een „fijne“ film te leveren, die net zoo trekt als Shirley Temple!

! Gaat hier niet over dienstkneden die talenten hebben, maar over een Heer, Die talenten heeft. Deze Heer verstrekt kapitaal aan zijn dienstkneden. Hij neemt alle risico voor Zich.

Ook de vrome wereld heeft de heilige schaal niet om de talenten na te wegen. Zij is wel onophoudelijk bezig haar ponden en onsen op de schaal te zetten. Maar ons metrieke stelsel faalt ten eenenmale in de dingen der genade. Het is één van de fijne trekjes in de gelijkenis, dat alles zich beweegt tusschen den Heer, die het talent geeft en den dienstknecht die daarmede handelt.

Zijn de talenten ongelijk door den Heer toegewezen, het resultaat is bij elken dienstknecht even groot. Honderd procent! De vijf talenten brengen honderd procent winst, maar de twee talenten ook!

Wij moeten deze gedachte diep op ons laten inwerken, want wij koesteren een heel andere voorstelling. Wij kennen hausse, maar ook baisse. Er zijn dienstkneden, die het meeloop en anderen, die alles bij de handen afbreekt. De één wordt gehoord en gelezen, in besturen gekozen, met velerlei arbeid belast, er gaat allerwege invloed van hem uit. Maar de ander valt niet op, trekt geen menschen, valt niet in den smaak van het lezend publiek, krijgt geen gelegenheid zich te ontplooiën. Hij begraaft zijn talent niet, maar de menschen begraven het — en hem er bij! Straks zetten zij misschien een steen op zijn graf: „Hier rust de man met de tien talenten!“

Zoo redeneeren wij vaak: ik had meer kunnen doen, als de markt maar williger geweest was. Maar deze opvatting moeten wij uit onze geschiedenis radeeren. Zij is foutief! Er is maar één vraag, waar het op aankomt: of de dienstknecht gehoorzaam is of niet. Dan behaalt hij honderd procent winst! De mannen, die handelden, hebben natuurlijk wel hun verliesposten gekend, maar de Heer heeft zorg gedragen dat het eindresultaat toch voor elk werd honderd procent.

Bij ongehoorzaamheid is ook het verlies totaal. Voor honderd procent vruchtbaar of voor honderd procent negatief. Een middenweg is er niet. De dienst Gods kan niet gebroken worden. Wie dat waagt te doen, gaat voor honderd procent verloren! Het jaareinde nadert. Wij gaan boekhouden. Misschien was het voor ons talent een jaar van groote schommelingen. Mogelijk is het in ons oog tot een Beka ingeteerd.

Vul het maar in zooals gij wilt. Een mislukte dominee, evangelist, ouderling, onderwijzer, auteur. Een mislukte echtgenoot. Gij kunt zoo zielig de tien gera in uw handpalm bekijken en zuchten: Dat is er over van het groote talent, dat de Heer mij toevertrouwde!

O, als wij met onszelf rekening houden, dan zullen wij moeten zeggen: het talent van den Heer is tot een enkele gera ingeteerd!

Zullen wij het schamele restje maar niet begraven en den dienstknecht prijzen, die te verstandig was om zijn talent te wagen? Zullen wij op het kerkhof der talenten niet dat roerende vers aanheffen: Hier beneden is het niet? O Heer, Uw aanstelling is praematuur geweest. Uw talenten zijn in deze wereld niet gangbaar. Gij hebt zeer onvoorzichtig gedaan Heer, met zooveel risico te nemen. Ik kende U, dat Gij een onvoorzichtig en onredelijk mensch zijt. Gij beveelt ons U te dienen en Uw koninkrijk te doen komen in een wereld die daarvoor niet geschikt is. Die handelingen, die Gij ons opgedragen hebt, hebben Uw Naam schade gedaan. U moest eens hooren wat de menschen zeggen van de Christelijke wetenschap en de Christelijke politiek! Maar ik heb Uw talent kunnen redden uit de schipbreuk, hier hebt Gij het Uwe terug!

Neen, zoo ongeloovig en ongehoorzaam zullen wij niet redeneeren. Wij zullen de talenten uitgeven in de wetenschap, dat het kapitaal onuitputtelijk is.

Mét de laatste gera zullen wij nog handelen, in het geloof dat de Heer alle risico voor Zich heeft genomen.

En wij zullen verwachten de honderd procent winst.

Want God geeft de volle maat der genade.

N. B.

Dat maakt ons wanhopig!

En dat is maar gelukkig ook.

Want wel moeten wij allen ons aanpassen aan de veranderde omstandigheden, leven op kleiner voet en plannen maken op kleiner schaal, maar onze ziel met haar hoop en verlangen past zich niet aan! Die mag zich niet aanpassen, tot geen prijs! Want dan zijn wij weg!

O, dat niet aangepaste hart heeft het zoo moeilijk in de aangepaste wereld.

En nu zijn er wel troosters! Maar die kan men als het ware vergelijken met stadshanen, die midden in den nacht kraalen, omdat zij een licht, dat in één der huizen aanflits, verwarren met het morgenrood.

Die ons een verandering in de omstandigheden suggereeren willen, terwijl die verandering uitblijft.

Die menschen zitten maar te grabbelen in een leege kist — het is tegelijk potsierlijk, om te schateren van het lachen en diep-droevig, om te schreien van pijn!

Hier heb je vrede! en dan graait die leege hand... maar de kanonnen ratelen voorbij!

Hier heb je werk en brood, en weer komt die leege hand... maar het getal der stempelaars neemt toe met den dag!

Dan wordt de mensch boos, hij stampet op den grond en schreeuwt: Er is immers genoeg!

En zonder te begrijpen wat hij daarmede zegt, spreekt hij de waarheid uit, de groote, heerlijke waarheid:

Er IS genoeg!

Er is genoeg om te leven!

Er is genoeg om dankend en lovend te sterven! Doch EEN ding vergeet de mensch, één ding vergeet hij altijd weer.

Er is zeker genoeg, maar wij hebben daar de beschikking niet over.

Het Kerstfeest komt ons weer herinneren: er is genoeg.

Maar dat wil niet zeggen dat WIJ daar de beschikking over hebben.

Bij Gods overvloedige gaven kunnen wij omkomen van gebrek.

Voor wie dat ziet, wordt alles zooveel erger.

Och, te verhooren en te vergaan, als je denkt dat het niet anders kan, dat is reeds hard genoeg!

Maar te verhooren en te vergaan, als je inziet, dat er genoeg is, dat er genoeg is om tien van zulke werelden te onderhouden, dat is vreeselijk! dat is ondragelijk!

Dan gaat het schreeuwen in ons hart: Hoe komt het dat er genoeg is, méér dan genoeg en dat IK tekort kom, nijpend tekort?

En dan is het of wij naar die Kribbe gedreven worden niet dien Verlosser er in.

dat wij de hand slaan aan het hout van die kribbe en vragen, vragen:

Kribbe, zijt gij écht?

dat wij de hand tastend uitsteken naar dat Kindeke en vragen:

Verlosser, zijt gij écht?

Of is alles maar een droom, een verhaaltje, een sproke, een verlichting?

Heeft God ons niet gegeven, hebben de engelen niet gezongen, komt er geen vrede op aarde en is er van welbehagen in menschen geen sprake?

Is de mensch toch een noodlotstakkerd, een speelman van blinde krachten?

Kribbe, zijt gij écht?

Verlosser, zijt gij écht?

...

Op die schreeuw van het menschenhart worden verschillende antwoorden gegeven.

„Ja, ziet u“, zegt menig wetenschappelijk man bedachtzaam, „dat is dubieus. Dat is twijfelachtig. Wij staan tegenover deze dingen weliswaar anders dan vroeger. Maar de historische zekerheid van Christus' geboorte staat voor ons niet vast. Het is voor ons een probleem, een lastige quaestie...“

„Och, wijze man!“ vallen wij hem in de rede, „redeneer maar niet verder. Ik zoek naar een houvast in mijn leven! Ik wil zekerheid! Ik voel er minder dan niets voor om aan den rand van den afgrond te redeneeren over een probleem. Aan de filosofie van het vallen heb ik geen steek! Ik wil zoo graag een sterke hand voelen die mij grijpt vóór ik val.“

„Echt? Echt?“ hoor ik een tweede stem sussend spreken. „Wat is eigenlijk echt? Wat komt het er ten slotte op aan of die kribbe écht is geweest? Wat doet het er toe of Jezus waarlijk mensch is geworden en of Maria zijn moeder is geweest? Dat zijn maar uitwendige gebeurtenissen! Het komt er op aan, niet wie Jezus was, maar wie gij zijt! Dat gij zijt een verlicht en vroom, een human en religieus, in één woord een goed mensch...“ „Houd op! met uw zedepreekje!“ roepen wij dien spreker toe. „Wat er bij MIJ echt is, dat weet ik! Mijn ellende is echt! Mijn zonde is echt! Mijn dood is echt! Ik leef echt-ongelukkig; ik ga straks in een echte kist en word gedragen naar een echt graf. En toch hunker ik zoo naar een echt geluk! Ik kan daar een grapje over maken en den gek mee steken als ik met anderen ben. Ik kan ook een diepzinnig gezicht zetten en beschouwingen houden over het leven. Maar diep in mijn hart schreeuwt het: ik wil gelukkig zijn, komt het dan nooit? nooit?“

„Daar zal je zelf voor moeten zorgen, man!“ zegt een norsche stem, maar in die norscheheid spreekt toch ook een hart dat lijdt. „Daar kan die Jezus niets aan doen! Die heeft zelf geen geluk gehad in zijn leven. Hij werd geboren in een krot en stierf aan een kruis! Een mensch heeft zijn lot in zijn eigen handen en de weg naar zijn geluk gaat over de harten van zijn medemenschen heen!“ „Dank je, vriend“, zeg ik, „zoo'n geluk wil ik niet! En die hand van u, die zoo kranig het lot stuurt! Nu, die hand heb ik meer bezig gezien! Die is niet werkloos geweest in al de eeuwen van de wereldgeschiedenis. Maar zij heeft nooit een Paradijs kunnen planten, hoogstens een plantsoentje met een bank onder een paar boomen! Gij hebt uw best gedaan, ik ontken dat niet. Gij hebt groote doeken gehangen tusschen de boomen van uw plantsoen en er op geschilderd: „Dit is Eden! Dit is het Paradijs!“ Maar uw paradijs kan mij niet voldoen. Ik wil geen namaak meer, ik wil echtheid. Is die er en waar is die dan?“

Tegenover al die stemmen, die schouderophalend de echtheid van het Kerstfeest tot een probleem maken of die norsch de waarheid van de verlossing betwisten, staat het antwoord van de Kerk.

De kerk antwoordt op die vraag:

Ja, de kribbe is echt.

Ja, de Verlosser is echt.

Maar ach, wat klinkt die stem aarzeland en hakkend.

Wat trilt die hand, die de menschheid naar de kribbe wijst!

Wat zien die verlost en er weinig verlost uit.

Hoe is het mogelijk, dat zij zooveel jaren Kerstfeest gevierd hebben en zoo weinig van de kracht dier verlossing toonen aan de wereld!

Tegenover al die luide en zware stemmen, die betoogen: het is niet waar! is het maar zoo'n beschroomd geluid, dat fluistert: het is wel waar! Zoo moet het althans de menschheid wel toeschijnen.

Dat antwoord van de kerk stelt haar niet gerust, het geeft haar geen zekerheid.

De schreeuw van het hart vindt er geen bevrediging in.

En in benauwdheid vragen zij door, vragen zij verder:

Kribbe, zijt gij écht?

Verlosser, zijt gij écht?

Het is mij alsof er een echo opgaat uit de wereld op die kreet der ziel, een echo die antwoordt:

Bloed! Honger! Ellende!

Die zijn echt!

Er is geen Verlosser!

Er is geen verlossing!

En het is mij alsof de hel hoonlacht:

Een God in een veetrog!

Een Verlosser in een stal!

!Is iets fraais!

Dan heb ik iets beters gepresteerd in de wereld!

Ik stuur betere verlossers in de wereld.

En ik heb nog een prima-verlosser in petto!

Ik zal den anti-christ in de wereld sturen!

Dan zult gij zien wat een verlosser is!

Ons hart krijgt het benauwd onder al die harde geluiden.

Tenminste, ik hoop dat gij het er zwaar onder hebt.

Het allerlaatste waar de menschheid behoefte aan heeft, dat is aan een ongemotiveerd optimisme.

In de eeuwen vóór Christus hebben hongerende harten geschreeuwd: Scheur de hemelen o God en openbaar u aan ons!

Zó te schreeuwen uit een ongelukkig hart, is duizendmaal beter dan maar zoo goed en zoo kwaad als het gaat een Kerstfeest te maken. Een crisis-dennetje vol te hangen met crisis-kaarsjes! Je er in te zingen en er in te illumineeren, je er in te soezen in een beetje sentimenteele stemming.

Want gelooven, dat is niet een kaarsje aansteken op een gezet avondje, om het dan weer uit te blazen en te zeggen: Ziezoo, dat hebben we weer gehad! Dat is weer voor een jaar pas! Nu gaan wij gewoon door!

Maar gelooven, dat is een vlam die onszelf aansteekt, die ons met brandende harten door de wereld doet gaan.

Gelooven, dat is zeggen:

Ik heb een Verlosser!

Ik ben van Jezus!

Ik ben een kind van Gods welbehagen.

Ik heb vrede.

Zoo wil God, dat wij Kerstfeest vieren.

God wil, dat wij een echt Kerstfeest vieren.

Dat een jongen een andere jongen wordt; een kleine dienaar van Jezus.

Dat een meisje een ander meisje wordt: een kleine handlangster des Heeren.

Dat een huisvrouw een andere huisvrouw wordt, die haar kinderen opvoedt voor God.

Dat een man een andere man wordt, die het overal zegt en toont: ik ben van Jezus, ik ben van God!

Dat een spreker niet zegt: ik kan het al, ik kan het goed. Maar dat hij zoo gaat spreken, dat de wereld van hem zegt als eens van de apostelen, die is bij Jezus geweest.

O, als het niet schreeuwen gaat om verlossing, (Zie voor vervolg blz. 100.)

Kerstfeest moet gaan door een ten dage weer in de Paasch- Want de over niet in éénen akken. Daarom ing te bedwin „nieuwen“ dag. Er is nog beoeding van het e voorschriften waaronder dit van het Oude

hooren wij ons uitloopen, daar zeggen, als het let is wel. Maar n element van tog eens gezegd „logisch geleide sierd“ had met nianacht; waar- het versieret te preek begon. Nieuwe Banen“ begrafenisnacht

laar liever hoor zich laat gaan z lang niet zijn. l gezien worden. was, maar toen en naar buiten ucht te happen,

veer noodig heb de repetitie van als de man, die teurbende zullen in verband met en Prediker ver- nu waarlijk is het einde gen; want de onder over onze n af aan; maar opgegaan, doch t weet en door- ut uit de heils-

alleen, omdat ge e verzenen tegen Dat is te zeggen: d Gods zon niet: om Heere Jezus. het Kind, dat is d de pinksterzaal, a het meest. En

K. S.

eer Baas, dat we k zoo gaarne aan we ditmaal ons K. S.

3).

ding in dit jaar

ert in een toe-

ing.

l uit te houden

je wel door.

val op tafel heb

temonnaie hebt

dat plannetje op

den gang blijft

c hart door en

delementen van

legd.

is haar climat

us ons het tijt

t die dagen m

ben wij noodig!

even nog!

van ons men-

agen in gevaar.

oor velen is het

gesmeerd. Voor

en trouwdag te

w samenleven in

elling geworden.

a, daar kan nie-

edewerker, den hee

omst (evangelisatie)

eer N. Baas bereid

f te staan voor het

tie-nummer. Ik stel

specimen van evan-

K. S.